

*А.Б. Тарнавський, к.т.н., доцент; М.З. Лаврівський
(Львівський державний університет безпеки життєдіяльності)*

ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОВЕДЕННЯ НЕВІДКЛАДНИХ РОБІТ У ЗОНІ РАДІОАКТИВНОГО ЗАБРУДНЕННЯ ПРИ АВАРІЇ НА АЕС

Невідкладні роботи у зоні радіоактивного забруднення проводяться з метою створення передумов для здійснення аварійно-рятувальних робіт, попередження руйнувань і втрат, що викликані вторинними вражаючими факторами, забезпечення нормального функціонування промислових об'єктів та постраждалого населення в зоні аварії. Ці роботи включають в себе:

- першочергову допомогу постраждалому населенню;
- санітарне очищення території в зоні радіаційного зараження;
- прокладання нових шляхів і доріг та утворення безпечних проходів у завалах та зоні радіоактивного забруднення;
- відновлення і ремонт захисних споруд та протирадіаційних укриттів для захисту від повторних уражаючих факторів і впливів;
- локалізація і ліквідація аварійних ситуацій і аварій на водопровідних, каналізаційних, енергетичних, теплових та технологічних мережах для створення передумов для здійснення аварійно-рятувальних робіт;
- відновлення і ремонт ліній зв'язку, комунікацій та інших комунальних мереж.

Виконання вказаних робіт у нашій державі покладено на Відокремлений підрозділ “Аварійно-технічний центр” ДП “НАЕК “Енергоатом” (ВП “АТЦ”). Виконання невідкладних робіт у зоні радіоактивного забруднення можуть здійснювати такі підрозділи ВП “АТЦ”:

- Відділ інженерної розвідки та розробки технологій аварійних робіт.
  - отримання відомостей про стан будівельних конструкцій та споруд аварійного об'єкта з метою розроблення проведення аварійних робіт;
  - розроблення конструкторської документації на виготовлення нестандартного обладнання для проведення аварійних робіт;
  - розроблення проектів виконання робіт та конструкторської документації для проведення робіт щодо локалізації радіоактивних відходів під час ліквідації наслідків аварій.

- Служба радіаційної розвідки, дозиметричного контролю і дезактивації.
  - проведення оперативної радіаційної розвідки та оцінка радіаційної обстановки;
  - дозиметричний і радіометричний супровід інженерної розвідки і робіт щодо ліквідації наслідків радіаційних аварій;
  - індивідуальний дозиметричний контроль працівників аварійних бригад ВП “АТЦ”;
  - дезактивація спецтехніки, транспортних засобів та технологічного обладнання.

- Служба робототехніки, електроніки та метрології.
  - виконання радіаційно-небезпечних робіт із залученням робото-технічних комплексів і дистанційно керованих механізмів;
  - забезпечення метрологічної правомірності і видача метрологічних рекомендацій;
  - огляд радіаційно-небезпечних місць у важкодоступних місцях;
  - пошук радіоактивних відходів на відкритих майданчиках і у закритих приміщеннях за допомогою робототехніки.

- Служба спеціальних інженерних робіт.
  - розбирання завалів залізобетонних конструкцій або створення у них проходів під час ліквідації наслідків аварійних ситуацій і аварій;
  - різання або зварювання металоконструкцій під час ліквідації наслідків аварійних ситуацій і аварій;
  - проведення ремонту та технічного обслуговування спеціальної аварійно-рятувальної техніки;
  - проведення підводних технічних робіт та обстеження водоймищ.

- Бригада авіаційного забезпечення.
  - проведення радіаційної розвідки навколо місця виникнення аварії;
  - здійснення фото- та відеозйомки під час виконання повітряної інженерної розвідки при ліквідації аварій на АЕС;

- доставка оперативної групи ВП “АТЦ” на аварійний об’єкт;
- термінова евакуація постраждалих людей у медичні заклади з місця аварії.

- Бригада транспортно-технологічного забезпечення.

- доставлення до місця проведення аварійних робіт необхідної техніки, матеріалів, вантажів та працівників ВП “АТЦ”;
- забезпечення транспортом аварійних бригад ВП “АТЦ” під час ліквідації аварійних ситуацій;
- проведення ремонту та технічного обслуговування спеціальної техніки;
- проведення ремонту та технічного обслуговування транспорту;
- забезпечення техніки необхідними паливо-мастильними матеріалами.

- Бригада забезпечення функціонування аварійного табору (служба матеріально-технічного забезпечення).

- забезпечення аварійних загонів матеріально-технічними засобами, засобами індивідуального захисту під час проведення аварійно-рятувальних робіт;
- підготовка місця розташування аварійного загону і рятувальної техніки;
- забезпечення функціонування аварійного табору під час ліквідації наслідків аварії;
- організація проживання, харчування та медичне забезпечення персоналу табору;
- забезпечення аварійного табору водою, теплом, електроенергією тощо;
- забезпечення бригади транспортно-технологічного забезпечення паливно-мастильними матеріалами для транспортування техніки і персоналу ВП “АТЦ” до місця виникнення аварії.

- Відділ спеціальних вибухових робіт.

- перевезення вибухових матеріалів до місця проведення аварійних робіт;
- здійснення вибухових робіт під час ліквідації наслідків аварій на АЕС.

Поштова адреса ВП “АТЦ”: 08140, Київська обл., Києво-Святошинський р-н, с. Білогородка, вул. Прип’ятська, 1.

ЛІТЕРАТУРА

1. Наказ Мінпаливенерго від 25.10.2002 р. № 619 “Про реорганізацію ДАТЦ”.
2. Наказ “ДП НАЕК “Енергоатом” від 13.11.2002 р. № 765 “Про створення ВП АТЦ ДП НАЕК “Енергоатом”.